

Saksbehandler:
Bente Tronrud

Referanse:
2026/38

Saksliste - Rådsmøte i faglig råd for bygg- og anleggsteknikk

Dato: 14.04.2026

Tid: Kl. 10.00-15.00

Sted: Utdanningsdirektoratet, Schweigaardsgate 15 b (møterom 10)

Lunsj: kl. 12.00-12.45

Rådsmedlemmer

Medlem	Varamedlem
Solveig Horne for Margrethe Gjessing NHO Byggenæringen	Solveig Horne NHO Byggenæringen
Thomas Norland NHO Byggenæringen	Berit Sørset NHO Norsk Industri
Frode Moseng Andersen MEF	Terje Eikevold MEF
Ingeborg Malterud NHO Service og handel	Petter Lauritsen Rusten KS
Nina Pedersen for Harald Braathen LO Fellesforbundet	Nina Pedersen LO Fellesforbundet
Alexander Hopland-Wøien LO Fellesforbundet	Joakim Damian Gebhardt LO Fellesforbundet
Arne Presterud Norsk Arbeidsmandsforbund	Ingrid Tollefsen Norsk Arbeidsmandsforbund
Arild Gressetvold YS	Olav Strømmen LO Fagforbundet
Runar Danielsen for Målfrid Nesje KS	Runar Danielsen KS
Monica Gjendal KS	Eva Sæthre KS
Egil Thorsen Utdanningsforbundet	Steffen Salvesen Utdanningsforbundet
Dag Marius Storsveen Utdanningsforbundet	Lars-Christian Tryger Danielsen Utdanningsforbundet
Marit Rødshjøl Skolenes Landsforbund	Tommy Gundersen Skolenes Landsforbund
Tilde Bordi Grannes Elevorganisasjonen	Ingen vararepresentasjon
Observatør	
Aksel Ervik Riksantikvaren	Ingen vararepresentasjon
Utdanningsdirektoratet	
Bente Tronrud	
Thea Bru/Eirik Bertelsen – sak 4	Kl. 1005
Adrian Nettelund/Marianne Bøhler – sak 7	Kl. 1400 eller 1415

Forfall:

Margrethe Gjessing – NHO Byggenæringen

Egil Thorsen/Steffen Salvesen – Utdanningsforbundet

Monica Gjendal/Eva Sæthre – KS

Målfrid Nesje – KS

Alexander Hopland-Wøien/Joakim Damian Gebhardt – Fellesforbundet

Harald Braathen - Fellesforbundet

Dagsorden:

- Sak 1-2-26 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2-2-26 Godkjenning av referat fra rådsmøtet 24.02.2026
- Sak 3-2-26 Runde rundt bordet v/alle
- Sak 4-2-26 Modulstrukturert opplæring av tømmerfaget – drøfting av innspill v/Udir
- Sak 5-2-26 Forslag til endring i tilbudsstrukturen - Kryssløp fra teknologi- og industrifag (TEK) til bygg- og anleggsteknikk (BA)
- Sak 6-2-26 Forslag om endring i tilbudsstrukturen – Kryssløp fra vg1 TEK til vg2 Rørleggerfaget
- Sak 7-2-26 Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag på vg3-nivå (3103-eksamen) (Ref. sak 7-3-35) v/Udir
- Sak 8-2-26 HK-dir – Behov for sakkyndige til godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring
- Sak 9-2-26 Fylkesbesøk for faglige råd i perioden 2025-2029 - Orientering
- Sak 10-2-26 Fellesmøte mellom SRY og AU i de faglige rådene – Innspill til temaer
- Sak 11-2-26 Eksamensnemnd i asfaltfaget – behov for kandidat
- Sak 12- 2-26 Orienteringer
- Sak 13-2-26 Eventuelt

Sak 1-2-26: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Forslag til vedtak

Rådet godkjenner innkalling og sakliste.

Sak 2-2-26: Godkjenning av møtereferat fra rådsmøte 24.02.26

[Her](#) er referat fra rådsmøtet 24.02.2026.

Forslag til vedtak

Rådet godkjenner referatet.

Sak 3-2-26: Runde rundt bordet

Vi tar en runde rundt bordet, der alle får mulighet til å orientere kort om hva som rører seg i bransjene og/eller i opplæringa tilknyttet bygg- og anleggsteknikk, eller i egen organisasjon. Eksempler på temaer som kan løftes frem er aktuelle arrangementer, rapporter, prosjekter, eller annen utvikling rådet bør følge med på.

Forslag til vedtak

Rådet tar saken til orientering.

Sak 4-2-26: Modulstrukturert opplæring av tømrerfaget – drøfting av innspill (Ref. sak 5-3-25) v/Udir

Bakgrunn for saken

I rådsmøte 16. desember behandlet rådet sak fra Udir om å vurdere modulstrukturering av tømrerfaget. Udir mener det vil gi utdanningsprogrammet større fleksibilitet og tilpassing, noe som vil legge til rette for at voksne kan ta fagbrev. Videre at modulstrukturering av tømrerfaget vil bidra til at flere faglærte arbeider for sektor. Dette er et tiltak i tråd med målet om et høyere antall faglærte frem mot 2030.

Rådets vedtok følgende i rådsmøtet 16. desember:

Arbeidsutvalget i rådet utarbeider svar til Udir ut ifra diskusjonen i rådet. Rådet er positive til modulstrukturert opplæring, men står ved vedtaket fra rådsmøtet i april 2025:

Rådet følger den videre utviklingen av modulstrukturert opplæring for voksne, og tok saken til orientering. Det er først høsten 2025 Udir får tallgrunnlag, så det nye rådet bør følge opp saken.

Rådet avventer statistikk om voksne fra Udir i januar 2026, og rapporten om evaluering av ordningen.

Fra rådsmøtet 16. desember – Udirs oppdrag og rådets svar om modulstrukturering av tømrerfaget

*Udir ønsker at Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk **belyser dette med sin bransjekunnskap og gir vurderinger av modulstrukturering, hva dere ser som fordeler og ulemper, og andre perspektiver Udir bør ta med i vurderingen.***

Her er rådets svar til Udir:

Fordeler

- Flere fagarbeidere vil kunne dekke kompetansebehovet i arbeidslivet.
- Tilpasset voksnes utgangspunkt, livssituasjon og behov, og det er positivt med retten til realkompetansevurdering, slik at opplæring tilpasses til det man mangler.
- Modulstrukturerte læreplaner kan bidra til økt rekruttering i mindre fag som har utfordringer med rekruttering, f.eks. malerfaget.
- Inkludering ved at flere får en sjanse til fag-/svennebrev og deltakelse i arbeidslivet.

Ulemper

- Det er ulik håndtering og prioritering blant fylkeskommunene i hvordan de følger opp og implementerer de modulstrukturerte læreplanene, noe som bidrar til uforutsigbarhet for mulige lærebedrifter og lærlinger.
- Dimensjonering i fylkeskommunene - flere søkere enn forutsatt fører til press på opplæringstilbudene, og rekruttering av praksisbedrifter og lærebedrifter.
- Det er en mangfoldig voksegruppe med ulike behov, det forutsettes god kobling mellom fylkeskommunenes medarbeidere som jobber med fag- og yrkesopplæring og de som jobber med voksne. Rådet er usikker på om det er lagt godt nok til rette for et slikt samarbeid.
- Tømrerfaget er et stort fag med mange lærlinger, og det er uheldig med innføring av modulstrukturert læreplaner i tømrerfaget uten at fylkeskommunene er godt rigget for det.
- Usikkerhet rundt fylkeskommunenes håndtering kan føre til uforutsigbarhet for mulige lærebedrifter, ved manglende informasjon og oppfølging.
- Det kan være hensiktsmessig å avvente evalueringen, før utvidelse med flere fag. Flere voksne gir press på kapasiteten i fylkeskommunene, noe som kan bidra til utfordringer med fylkeskommunenes dimensjonering.

Andre perspektiver

- Det er lite handlingsrom slik loven er formulert, ved at opplæring for voksne *skal* gis etter modulstrukturerte læreplaner i fag med slike. Udir bør se på om det heller skal åpnes for at disse læreplanene *kan* benyttes, der det er hensiktsmessig.
- Opplæringslovens formål med modulstrukturert opplæring er at den voksne «raskt og effektivt skal oppnå den kompetansen som er nødvendig for å bestå eksamen eller fag-/svenneprøve...». Rådet mener Udir bør bytte ut ordet «raskt» med f.eks. «et effektivt opplæringsløp».
- Det er viktig med lik praktisering av ordningen i fylkeskommune, og fylkeskommunene er bevisste på hva de informerer om utad. Det bør f.eks. ikke informeres om minimumstid før fag-/svenneprøven kan avlegges, da lengden på læretiden vil variere. Rådet foreslår at Udir bør komme med en oppfordring til fylkeskommunene om bevissthet rundt kommunikasjon av tilbudet.
- Modulstrukturering fungerer bra, men en utfordring for bedriftene at de ikke vet hvor lenge en lærling blir i bedriften, i tillegg kan det bli mye byråkrati.

Konklusjon

Rådet er positive til modulstrukturert opplæring. Basert på vurderingene gjort over, ønsker Rådet å avvente og innlemme tømmerfaget i ordningen inntil statistikk og rapporten om evaluering av ordningen foreligger.

Rådsmøte 14. april - Ny bestilling til rådet - Modulstrukturering av tømmerfaget

Innspillene fra rådet til Udir om fordeler og ulemper veier tungt i den videre vurderingen om modulstrukturering av tømmerfaget. Vi vil i rådsmøtet gå inn i vurderingene vi har mottatt fra dere, og drøfte videre prosess sammen med rådet.

Thea Bru/Eirik Bertelsen (Udir), orienterer.

Forslag til vedtak

Vedtak formuleres etter drøfting i rådsmøtet.

Sak 5-2-26: Forslag til endring av tilbudsstruktur: Kryssløp fra Teknolog- og industrifag til Bygg- og anleggsteknikk (ref. sak 4-2-25, 4-3-25, 6-1-26)

Kort om forslaget

Det er forslag om **kryssløp fra vg1 teknologi- og industrifag til vg2 klima, energi og miljøteknikk og til vg2 overflateteknikk**. Forslagsstiller er Ytre Sunnhordaland opplæringskontor som fremmer endringsforslaget i samarbeid med Bodø videregående skole, Stord videregående skole, Aker Solutions på Stord, Leirvik AS, Oma baatbyggeri AS og Fitjar mekaniske verksted.

Saken dreier seg i hovedsak om utfordringer med rekrutteringen til vg3 isolatørfaget og vg3 industrimalerfaget. Forslagsstiller mener kryssløp vil kunne gi et bredere rekrutteringsgrunnlag av kandidater med motivasjon for å jobbe i ISO-bransjen/leverandørindustrien.

Utdanningsdirektoratet ønsker en bredere diskusjon om ulike løsningsforslag for problemstillingen forslagsstiller fremmer. Forslagsstiller mener læreplanene fungerer og at det i utgangpunktet ikke betyr noe hvor fagene ligger så lenge det er mulig med kryssløp.

Arbeidsutvalget arbeider med notat om forslaget som skal danne grunnlaget for et omforent svar til Udir. Notatet skal deles med rådet, og med FRTEK.

Spørsmål til faglig råd

Udir ber Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk og Faglig råd for teknologi- og industrifag diskutere forslag til strukturendringer nedenfor, på bakgrunn av Udires saksfremlegget (se vedlegg):

Sekretariatet for faglig råd
Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo
e-post: post@udir.no, sryogfagligerad.no

- A. Vg3 isolatørfaget og vg3 industrimaler flyttes til vg2 industriteknologi innen utdanningsprogrammet for teknologi- og industrifag og vg2 overflateteknikk legges ned. Maler- og overflateteknikkfaget omgjøres til særløp i utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk.
- B. Vg3 Industrimaler og vg3 industriell overflatebehandling slås sammen til ett fag som skal bygge på vg2 industriteknologi innen utdanningsprogrammet for teknologi- og industrifag. Vg2 overflateteknikk legges ned. Maler- og overflateteknikkfaget omgjøres til særløp i utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk.
- C. Opprette et nytt vg2 «ISO-fag» som fører til vg3 isolatørfaget, vg3 industrimaler og vg3 overflatebehandling (slått sammen) og vg3 stillasbyggerfaget. Tilbudet legges til utdanningsprogrammet for teknologi- og industrifag. Vg2 overflateteknikk legges ned. Maler- og overflateteknikkfaget omgjøres til særløp i utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk.
- D. Vg2 klima, energi og miljøteknikk i utdanningsprogrammet for bygg og anleggsteknikk endrer betegnelse til vg2 ventilasjon, membran og taktekking og fører til vg3 ventilasjon- og blikkenslagerfaget og vg3 tak- og membrantekkerfaget.

Status i saken - fra rådsmøtet 24. februar

- Arbeidsutvalgene i FRBA og FRTEK har hatt møte om forslaget til strukturendring, og det bemerkes at de faglige rådene ikke har bedt om utredningen, og at dette ikke er omtalt i rådenes utviklingsredegjørelser fra november 2024. FRTEK er ikke opptatt av å overta fag fra bygg- og anleggsteknikk.
- Malerbedriftene i NHO Byggenæringen ønsker å opprettholde 2+2 modellen for maler- og overflateteknikkfaget. Videre er det få som uttaler seg om sammenslåing av industrimalerfaget og maler- og overflateteknikkfaget.
- Industrimalerfaget – se nærmere på hvordan faget best kan ivaretas.
- Ending av navn på vg2 klima, energi og miljøteknikk ses på som uproblematisk.
- Stillasfaget (særløp) – det bør ses nærmere på om tilkomstteknikk bør legges til faget, og vurdere om det bør inn i et vg2-løp i hovedmodellen.
- Isolatørfaget – forklare hva faget innebærer, og vurdere om det bør inn i Utdanningsprogram for teknologi- og industrifag.

Rådets vedtak:

Arbeidsutvalget i rådet arbeider videre med notatet om saken, og som skal danne grunnlag for videre diskusjoner i rådet. Notatet legges frem på rådsmøtet i april.

Rådsleder orienterer.

Forslag til vedtak

Vedtaket formuleres etter drøfting i rådsmøtet.

Sak 6-2-26: Forslag om endring i tilbudsstrukturen – kryssløp fra vg1 TEK til vg2 rørleggerfaget i BA (Ref. sak 9-1-26)

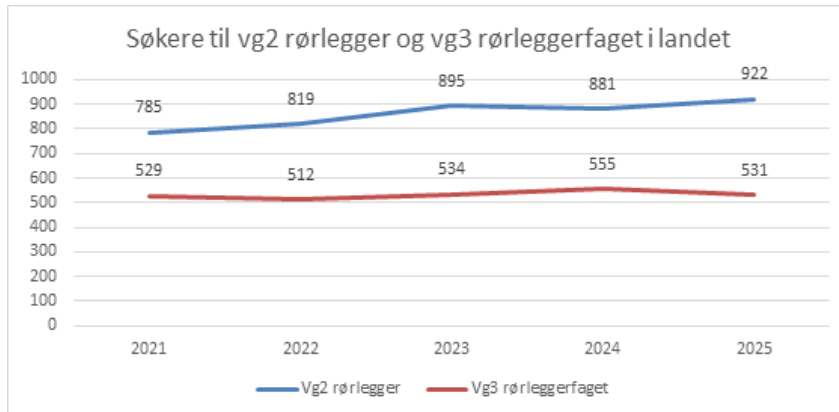
Innledning

Udir har mottatt forslag fra Møre- og Romsdal fylkeskommune og fra Alta videregående skole i Finnmark om **kryssløp fra vg1 teknologi- og industrifag til vg2 rørlegger**.

Møre og Romsdal har et stort areal og en desentralisert skolestruktur. En konsekvens av dette er at skolene dekker store geografiske områder, men har få elever og få utdanningsprogrammer i tilbudsstrukturen. Dette resulterer i at få elever søker og klasser blir ikke opprettet. Vg2 rørlegger tilbys kun ved to skoler, men det er for få søkere til å sette i gang tilbudene hvert år.

Gjennom LK20 fikk rørleggerne eget vg2 og forslagstiller forutsatte da kryssløp fra vg1 teknologi- og industrifag. I gjennomgangen til de faglige rådene av kryssløp, ble ikke dette kryssløpet omtalt.

Søkere vg2 og vg3- opplæring i bedrift til rørlegger på landsbasis

84,5 prosent av søkere til læreplass fikk læreplass i 2024 på landsbasis. I Møre og Romsdal fikk 83,3 prosent av søkerne læreplass og i Finnmark 71,4 prosent. Tallene viser andel søkere som har fått en godkjent lærekontrakt i løpet av et kalenderår.

Utdanningsdirektoratets statistikk viser at ikke alle som har gjennomført vg2 rørlegger fortsetter til vg3 rørlegger i Møre- og Romsdal. Statistikken på landsbasis viser den samme tendensen.

Spørsmål til faglig råd for bygg- og anleggsteknikk og faglig råd for teknologi- og industrifag

Vi ber de faglige rådene gi en begrunnet tilråding om:

- elevene fra vg1 teknologi- og industrifag har forutsetninger til å følge opplæringen på vg2 rørlegger (en forutsetning for å innføre kryssløp)?
- kryssløp er tiltaket som løser den skisserte utfordringen?
- flere elever vil søke vg3, opplæring i bedrift rørlegger dersom kryssløpet blir innført?
- hvilke andre tiltak enn kryssløp kan sikre en mer bærekraftig utvikling av rørleggerfaget på landsbasis?

Diskusjon og innspill i rådsmøte 24. februar

- Et kryssløp vil kunne påvirke alle fylkene, ikke bare de to som har kommet med forslaget.
- Flere klasser kan føre til oversøkning og at skolene kan ikke ta imot flere elever.
- Dialog med FRTEK om hva elevene lærer på vg1TEK som de kan ta med videre til vg2 rørlegger (jf. forutsetningen for kryssløp)?
- Fageierne i rådet ønsker å diskutere forslaget i egne organisasjoner.
- Arbeidsutvalget i FRBA ønsker å diskutere forslaget med Arbeidsutvalget i FRTEK.

Rådets vedtak:

Arbeidsutvalget tar opp saken med arbeidsutvalget i FRTEK, fageierne i rådet diskuterer med sine organisasjoner og rådet tar saken opp igjen på rådsmøtet i april.

Rådsleder orienterer.

Frist

Tilråding sendes unni.teien@udir.no innen **22. april**.

Forslag til vedtak

Vedtaket formuleres etter drøfting i rådsmøtet.

Sekretariatet for faglig råd
Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo
e-post: post@udir.no, sryogfagligerad.no

Sak 7-2-26: Tilrettelegging av skriftlig sentralt gitt eksamen for yrkesfag på vg3-nivå (3103-eksamen) (Ref. sak 7-3-25)

Bakgrunn for saken

I desember 2025, presenterte vi utfordringsbildet for kandidater som tar 3103-eksamen og ikke følger et normalt opplæringsløp: Praksiskandidater, særløpskandidater, de som følger modulstrukturert opplæring mfl.

Skriftlig innspill

I etterkant av presentasjonen, har vi mottatt skriftlig innspill fra rådet vedrørende utfordringer innen deres utdanningsprogram. Kort oppsummert vises det til at:

- Formålet med eksamen er å sikre at kandidatene har nødvendig teoretisk kompetanse i tråd med vg3læreplanen før fag- og svenneprøven, og rådet mener at også elever i hovedmodellen burde omfattes.
- Mange kandidater, særlig voksne og de med alternative opplæringsløp, møter utfordringer knyttet til digitale ferdigheter, mangel på PC mm. God tilrettelegging og muntlige arenaer er viktig for å få fram deres tause kunnskap.
- Rådet er skeptisk til fører førerkortmodellen

Videre prosess og relevante tiltak

Vi vil i det videre presentere ulike forslag til tiltak som er ment å bidra til å løse utfordringsbildet knyttet til hele kandidatgruppen. Vi ber dere være særlig oppmerksomme på at dette er generelle tiltak som vi vet er lite egnet for enkelte utdanningsprogram. Det vi ønsker fra de faglige rådene er **tilbakemelding på hvorvidt ett eller flere tiltak kan være aktuelle for deres utdanningsprogram, og hva som er de positive (evt. negative) sidene ved dette/disse tiltaket/tiltakene.**

Vi må også presisere at tiltakene vil inngå i utredningsrapporten som skal leveres til Kunnskapsdepartementet (KD) før sommeren. Her vil direktoratet komme med *anbefalinger* om hvilke tiltak som er relevante for de ulike utdanningsprogrammene. Faglig råd representerer arbeidslivet og de ulike fagtradisjonene, og deres vurderinger og innspill er dermed helt avgjørende. Vi er altså helt avhengig av tilbakemeldinger fra rådene, før vi kan komme med anbefalinger til KD. Endelig beslutningsmyndighet om hvilke tiltak som vil følges opp videre, ligger til KD.

Noen av tiltakene under ble foreslått i forbindelse med praksiskandidatutredningen i 2022. Vi har fått tilbakemelding på at enkelte vurderer tiltakene litt annerledes nå enn de gjorde i 2022. Det er derfor relevant å få informasjon om hvordan dere forholder dere til tiltaket nå.

Tiltak 1: Tydeliggjøre formålet med eksamen

- Klargjøre at eksamen skal vise om kandidaten er klar for fag- eller svenneprøven.
- Redusere ulike tolkninger av formålet for å styrke kvalitet og relevans.

Tiltak 2: Endre eksamensform til muntlig i enkelte fag

- Overgang til muntlig eksamen i fag med få kandidater.
- Krever lokale sensorer, men eventuell digital gjennomføring kan lette ressursbehovet.
- Nasjonalt støttemateriell kan sikre mer likeverdig vurdering.

Tiltak 3: Endre oppgaveformat

- Bruke flere automatisk skårede oppgaver, f. eks flervalgsoppgaver, for å variere vurderingen. (I enkelte fag er dette i bruk allerede).

- Gjenbruk av oppgaver gir mulighet for analyser av eksamensoppgavene, og kan dermed bidra til oppgaver med høy kvalitet.
- Oppgaver kan ikke offentliggjøres, men eksempelsett kan lages.

Tiltak 4: Flere eksamensgjennomføringer per år

- Gjenbruk av oppgaver kan gjøre det mulig med flere eksamensperioder for utvalgte fag.
- Gir kandidatene større fleksibilitet og kan forhindre "flaskehals" til fag- eller svenneprøve.

Tiltak 5: Erstatte eksamen med statlig prøve

- Innføre statlig prøve med sentral oppgavebank³ for mer fleksibel gjennomføring.
- Gir bred kompetansemåling og mulighet for variert tidspunkt og sted, men løsningen er ikke nødvendigvis egnet for alle utdanningsprogram.
- Avhengig av at en klarer å etablere en tilstrekkelig god oppgavebank, samt at en opprettholder nasjonal standard som ikke går utover dagens faglige kvalitet.

Tiltak 6: Endret karakterskala

- Gå fra sekstrinns skala til todelt eller tredelt vurdering.
- Passer bedre når formålet er å avgjøre om kandidaten er klar til fag- eller svenneprøve.

Tiltak 7: Krav om at kandidaten er ved slutten av praksis før oppmelding

- Fylkeskommunen må kontrollere at praksistiden nærmer seg slutten før eksamen.
- Skal sikre bedre faglig grunnlag og at færre kandidater må ta eksamen på nytt.
- Alternativt: Et krav om at fagprøven må tas innen gitt tidsrom etter bestått eksamen.

Tiltak 8: Eksamen på engelsk i enkelte fag

- Åpne for eksamen på engelsk, i tillegg til norsk, i enkelte fag, men ikke for fag der kommunikasjon med mennesker er en viktig del av kompetansekravene.
- Modell 1: Norsk oppgavesett, engelsk besvarelse. Modell 2: Engelsk oppgavesett og besvarelse. Modellvalg bestemmer sensorenes krav til engelskkunnskaper.

Tiltak 9: Fjerne eksamen i enkelte fag

- Eksamen fjernes i fag med få kandidater; fag- eller svenneprøven blir eneste vurdering.
- Kan erstattes med andre krav som intervju eller språkkrav.
- Dette er et tiltak som kun kan være relevant for et begrenset omfang av fag.

Tiltak 10: Ta tilbake begrunnelse ved klage

- Gjeninnføre plikt til å begrunne klageavgjørelser for kandidatgruppen som klager på karakter ved sentralt gitt eksamen før fag- og svenneprøve.
- Vil kun være til støtte for kandidater som har gjennomført eksamen tidligere, og har klaget.

Tiltak 11: Utvide oppmeldingsfristen

- Forlenge oppmeldingsperioden til én måned (fra to uker) for større fleksibilitet, hvilket kan redusere risiko for å glemme/ikke rekke frister. Dette er særlig aktuelt for praksiskandidater som er i arbeidslivet.

Spørsmål til faglig råd

1. Vi ber om tilbakemelding fra faglig råd om hvilke tiltak som anses som relevante for deres utdanningsprogram og fag. Her må dere gjerne også begrunne hvorfor enkelte tiltak ikke anses som relevante.
2. Er det andre tiltak, utover de som er nevnt, som dere anser som relevante?

Adrian Netteland (Udir), orienterer.

Frist

Innspill sendes adrian.netteland@udir.no innen **4. mai 2026**.

Forslag til vedtak:

Vedtak formuleres etter drøfting i rådet.

Sak 8-2.26:HK-dir – Behov for sakkyndige til godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesutdanning

Bakgrunn

HK-dir har behov for flere sakkyndige til godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring da sakkyndigperioden utløp 31.12.2025.

Bestilling til FRBA

HK-dir ber Faglig bygg- og anleggsteknikk foreslå sakkyndige i følgende fag for perioden, **1.1.2026 - 31.12.2027**:

Fag	Behov
Betongarbeiderfaget	To sakkyndige
Glassfaget	En sakkyndig og en vara
Ventilasjon- og blikkenslagerfaget	To sakkyndige og en vara

HK-dir ber om **forslag til kandidater med følgende informasjon**:

- navn
- e-postadresse
- rolle i trepartssamarbeidet.

Føringer for sammensetning av medlemmer i komiteen

Sakkyndige komiteer, for HK-dirs godkjenningsordning for utenlandsk fag- og yrkesopplæring, skal i all hovedsak gjenspeile trepartssamarbeid. Det vil si at sakkyndige skal representere arbeidstakersiden, arbeidsgiversiden og opplæringssiden. Det er et generelt krav at den som innstilles som sakkyndig i et lærefag må inneha spisskompetanse innen dette lærefaget. HK-dir forstår dette dit hen at sakkyndige er personer som i kraft av utdanning, ferdigheter eller erfaring forventes å ha kunnskap innen sitt lærefag, ut over det som kan regnes som allmennkunnskap (...).

Vurdere faglig innhold

Sakkyndige skal vurdere opplæringens faglige innhold, herunder om kvalifikasjonen i stor grad bygger på kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, tilsvarende et gitt norsk fagbrev, svennebrev, eller vitnemål.

Ved siden av å ha god kjennskap til norsk fag- og yrkesopplæring er det derfor viktig at de sakkyndige som foreslås av det faglige rådet er innforstått med at de faglige vurderingene som skal gjøres styres av rammene som settes av de definerte vesentlige elementene i det aktuelle norske lærefaget.

Digitale verktøy

Per i dag har hver komite et eget område i SharePoint med styrende dokumenter og verktøy for sine vurderinger. De sakkyndige må derfor være innforstått med å benytte digitale verktøy og være komfortable med det ansvaret det er å utarbeide gode og utfyllende rådgivende vurderinger som er i tråd med det som er beskrevet i deres mandat.

Rådsleder orienterer.

Frist

Tilbakemelding sendes guillaume.jagle@hkdir.no innen **01.05.2026**.

Forslag til vedtak:

Vedtak formuleres etter drøfting i rådet.

Sak 9-2-26: Fylkesbesøk for faglige råd i perioden 2025-2029 – Orientering (Ref. sak 6-2-25)

I Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029 står det følgende om fylkesbesøk;

4.6 Fylkesbesøk

De faglige rådene kan søke Utdanningsdirektoratet om å gjennomføre et fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er å skape en dialog mellom rådene og fylkeskommunene, bransjer/sektorer og skoler om utfordringer i utdanningsprogrammet.

Udir har mottatt fire søknader om fylkesbesøk fra faglige råd for 2026. På grunn av samlingen i februar i år for alle de faglige rådene, er det for inneværende år ikke midler til fylkesbesøk. Ressursene i Udir vil framover være stramme, og vi ønsker derfor å ha en mer langsiktig plan for aktiviteter og budsjett for rådsarbeidet. De neste årene vil vi stå overfor problemstillinger og arbeid som trolig vil kreve mer samarbeid om yrkesfaglige utdannings-tilbud på tvers, og det vil være behov for ressurser til seminarer og samarbeid mellom faglige råd.

For å kunne ha rom for både seminarer på tvers av råd og fylkesbesøk, vil det for perioden fram til høsten 2029 innvilges ett fylkesbesøk per faglig råd. For å planlegge for budsjett og kapasitet i sekretariatet oppfordrer vi faglige råd som ønsker fylkesbesøk å sende en søknad til Udir **innen 1. oktober**.

Vi ønsker at søknad om fylkesbesøk inneholder kort beskrivelse av

- Hensikten med fylkesbesøket
- Hvilket fylke rådet ønsker å besøke, og kort om ulike aktører rådet ønsker å møte for innsikt (2 alternative fylker).
- Hvilket år, og spesifisering av vår eller høst, fylkesbesøket ønskes (flere alternativer).

Sekretariatet bistår med gjennomføring av fylkesbesøkene, men forutsetter at hvert faglige råd setter ned en programkomité for faglig innhold og kontakt med ulike aktører rådet planlegger å møte.

Fra rådsmøte 22. oktober – sak om fylkesbesøk

I diskusjonen om fylkesbesøk for FRBA ble det bl.a. gitt innspill til følgende temaer for et fylkesbesøk:

Sekretariatet for faglig råd
Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo
e-post: post@udir.no, sryogfagligerad.no

- grønn omstilling
- bærekraftig utvikling og digitalisering
- velge fylke som har interessante prosjekter som er viktig for utviklingen i bygg- og anleggsnæringen
- aktuelt fylke bør også ha videregående skoler som har klasser innen både bygg- og anleggsteknikk.

I diskusjonen kom det forslag om at Trøndelag, Agder, Vestland og Nordland fylker vil være interessante i forhold til temaer.

FRBA fattet følgende vedtak:

Arbeidsutvalget arbeider videre med søknad til Udir om fylkesbesøk til Trøndelag fylke i 2026, inkludert mål, temaer og begrunnelse for søknaden.

I etterkant har Udir informert om at det ikke er rom for fylkesbesøk 2026, grunnet stramme ressurser i Udir. Rådet satte derfor søknad om fylkesbesøk på vent, inntil nærmere avklaring fra Udir.

Rådsleder orienterer.

Forslag til vedtak:

Vedtaket formuleres etter drøfting i rådet.

Sak 10-2-26: Fellesmøte mellom SRY og representanter fra faglige råd 13. mai – innspill til saker

Bakgrunn

I tråd med *Mandat og retningslinjer for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet 2025–2029* skal de faglige rådene og SRY samarbeide og orientere hverandre om pågående arbeid.

I retningslinjene heter det videre;

Det avholdes fellesmøter mellom SRY og tre representanter fra hvert av de faglige rådene etter behov. Minst én gang i året skal SRY invitere de faglige rådene til et møte for å drøfte overordnede problemstillinger og saker som har betydning for flere faglige råd. På forhånd skal de faglige rådene melde inn saker som har betydning for flere råd. Referatene fra SRY-møtene skal gjøre tilgjengelige for de faglige rådene.

Det er fastsatt et fellesmøte mellom SRY og arbeidsutvalgene i de faglige rådene onsdag 13. mai, på Clarion The HUB hotell, i Oslo.

Bestilling til faglige råd

SRY fastsetter agendaen for fellesmøtet. Sekretariatet ber om innspill til temaer fra de faglige rådene til felles drøfting. Innspillene tas videre til SRY AU.

Frist for innspill

Så raskt som mulig og **senest innen 17. april**, til celine.berglie@udir.no/jorle@udir.no

Forslag til vedtak:

Vedtaket formuleres etter drøfting i rådet.

Sak 11-2-26: Eksamensnemnd til asfaltfaget – behov for kandidat

Bakgrunn

En av de tre medlemmene i eksamensnemnda for asfaltfaget går ut av nemnda.

Bestilling

Vi ber faglig råd om forslag til medlem av eksamensnemnd i asfaltfaget. De to som er igjen jobber i NCC og det er ønske om et medlem fra en annen bedrift.

Frist

Forslag sendes unni.teien@udir.no innen **30. april**.

Forslag til vedtak:

Vedtak formuleres etter drøfting i rådet.

Sak 12-2-26: Orienteringer

a) Rådsmøter

Rådsmøter våren 2026

Dato	Tid	Sted
Onsdag 10. juni (uke 24)	Kl. 1000-1500	Udir

b) Webinar - kompetansepakke om modulstrukturert opplæring

Kompetansepakken ble publisert 10. februar; her er lenke til webinarret om kompetansepakken: <https://vimeo.com/1168028358?share=copy&fl=sv&fe=ci>

c) Statistikk

- [Fakta om fagopplæringa 2025](#)

Dette dokumentet inneholder statistikk om:

- o Søkere til læreplass og nye lærekontrakter
 - o Gjennomføring av læretid
 - o Oppnådde fag- og svennebrev
 - o Sysselsetting av nyutdanna fagarbeidere
- Se mer statistikk på Udir.no: [Udirs statistikkbank](#) (Samleside statistikk), i tillegg kan det søkes ett statistikk via følgende analysebrett:
 - [Analysebrett for endringer i yrkesfagene](#) (Utvalg: søkere, overganger, fag-/svennebrev og sysselsetting)
 - [Analysebrett for videregående skole](#) (utvalg: resultater elevundersøkelsen, fravær, karakterer i utvalgte fag, skolebidrag dvs. skolens evne til å heve elevene)

d) Høringer

- [Forslag om endring i tilbudsstruktur – Kryssløp fra vg1 HDP til vg 2 treteknikk BA](#)
- Se alle høringer fra Udir: [Høyringer | udir.no](#)

e) Endringsforslag til Udir knyttet til yrkesfaglig tilbudsstruktur

Udir har mottatt følgende forslag til endring i tilbudsstrukturen fra 1.1.2026:

Forslag	Utdanningsprogram
Kryssløp mellom TEK og Vg2 rørleggerfaget	Bygg og anleggsteknikk
Endring av læreplan i sveisefaget	Teknologi og industrifag
Kryssløp Kjemiprosess - og Laboratoriefag til Produksjonsteknikkfaget	Teknologi og industrifag

f) Endringsforslag - kryssløp byggdrifterfaget (ref. sak 8-3-25) - Udirs svar til forslagsstiller - til orientering

Utdanningsdirektoratet mottok 11. august 2025 forslag fra Kuben videregående skole i Oslo, om å opprette kryssløp fra **Vg2 datateknologi og elektronikk i utdanningsprogrammet elektro og datateknologi, til Vg3 byggdrifterfaget i utdanningsprogrammet bygg - og anleggsteknikk.**

Forslaget om kryssløp fremmes på bakgrunn av at forslagsstiller erfarer at det er vanskelig å fylle læreplasser i byggdrifterfaget, samtidig som det er mangel på læreplasser i elektrofagene. Forslagsstiller mener at elever som har gjennomført Vg2 elektro og datateknologi har forutsetninger for å kunne gjennomføre læretid i byggdrifterfaget og at det bør legges til rette for dette gjennom etableringen av et kryssløp.

Byggdrifterfaget følger 1+3 særløpsmodellen, med ett år opplæring i skole og 3 år i lære i bedrift, der årene i bedrift til sammen skal tilsvare 2 års opplæring og 1 år verdiskaping.

Elevene som har fullført Vg2 elektro og datateknologi har startet et 2+2 løp, der de [etter loven](#) skal søke seg til Vg3 fagene Dataelektronikerfaget, Optronikerfaget (B), Produksjonselektronikerfaget (B) eller Romteknologi (S).

Et kryssløp fra fullført Vg2 datateknologi og elektronikk inn i byggdrifterfaget blir å krysse 'tilbake' eller 'ned' ett nivå, og følger dermed ikke premisset om progresjon i utdanningen.

Utdanningsdirektoratet mener at utfordringen løses best ved at elevene får god karriereveiledning og benytter seg av retten til omvalg. Retten til omvalg er nærmere beskrevet her: [Rett til omvalg | udir.no](#)

Utdanningsdirektoratet vil derfor ikke sette i gang en nærmere utredning om å opprette kryssløp fra Vg2 elektro og datateknologi til Vg3 byggdrifter og avslutter med dette saken.

g) Forslag om endring i tilbudsstruktur – Nytt lærefag byggheismontør – Udirs svar til forslagsstiller – til orientering

Om endringsforslaget

Udir har mottatt forslag fra Cramo AS om å opprette et nytt lærefag som byggheismontør, med 2 år i skole og 2 år i bedrift før fagprøve. Norsk utleieforening og faggruppen innenfor byggheis står samlet bak forslaget. Begrunnelsen bak forslaget er utfordringer med dårlig sikkerhet og kvalitet rundt byggheiser, og at Cramo mener et lærefag som byggheismontør vil bidra til en standardisering og styrking av kompetansen innenfor fagområdet, som vil forbedre sikkerheten på norske byggeplasser.

Beskrivelse av dagens situasjon

Ifølge Cramo finnes det cirka 800 byggheiser i Norge i dag, som daglig frakter flere tusen bygningsarbeidere på norske byggeplasser. Cramo anslår at det er cirka 120 personer som arbeider med byggheis i Norge i dag. I tillegg anslår Cramo at inntil 4 store firmaer leier ut tårnkranheis. Rundt halvparten av montørene er ansatt i de store selskapene, men mange små aktører driver også med byggheis i ulikt omfang, for eksempel stillasselskaper, murerfirmaer og mindre utleieaktører.

Den som monterer byggheis skal ha nødvendig opplæring, øvelse og instruksjon for bruk av arbeidsutstyr, i henhold til forskrift om utførelse av arbeid, men det stilles ingen krav om fagbrev. Det finnes i dag ingen formell kompetanse i byggheis, men det gjennomføres kurs i samarbeid med produsenten, i tillegg til intern kompetansedeling i bransjen. Stillasmontører kan også være involvert i montering og demontering av byggheis.

Før en montert byggheis kan tas i bruk, samt etter hver montering og oppstilling på nytt sted, skal heisen kontrolleres av sakkyndig virksomhet/person. Det er fastsatt kompetansekrav til den som godkjenner og kontrollerer heisen.

Arbeidsgiver er ansvarlig for å følge regelverket og sikre at egne ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å utføre arbeidet, og skal sikre sakkyndig kontroll ved montering av byggheis og kontroll av utstyr som er i bruk.

Utfordringsbildet: Dårlig sikkerhet og kvalitet i arbeid med byggheis

Cramo peker på flere utfordringer i bransjen, som de mener bidrar til mangelfull kvalitet og sikkerhet rundt byggheiser:

- mangel på standardisert opplæring for å arbeide med byggheis
- ulik forståelse av sikkerhetskrav og feilaktig håndtering av heisen
- mangelfull oppfølging av produsentens monteringsanvisning
- utfordringer med å sikre tilstrekkelig vedlikehold og kontroll av byggheiser i samsvar med regelverket
- gap mellom etterspørselen etter kvalifisert personell for arbeid med byggheis og tilgjengelig kompetanse i bransjen

Udirs vurdering

Det eksisterer allerede et regelverk og en ordning for godkjenning og kontroll av byggheis som forvaltes av Arbeidstilsynet, mens regelverket pålegger arbeidsgiver å sikre at den som arbeider med byggheis skal ha "nødvendig opplæring, øvelse og instruksjon», uten at dette er nærmere presisert. Så lenge Arbeidstilsynets regelverk ikke stiller mer konkrete krav til kompetanse for arbeid med byggheis, kan bransjen fortsatt bruke folk som har interne bransjekurs eller annen opplæring til å utføre den samme jobben, uavhengig av om det opprettes et fagbrev som byggheismontør eller ikke. Løsningen på utfordringen med kvalitet og sikkerhet for arbeid med byggheis ligger derfor etter Udirs syn utenfor Udirs virkemidler

Forslag til endringer i tilbudsstruktur innen Utdanningsprogram for bygg- og anleggsteknikk

Udir har mottatt følgende forslag til endring i tilbudsstrukturen via portalen for endringsforslag. Følgende forslag har ikke kommet til behandling i rådet, men de kommer på agendaen på et senere tidspunkt.

- [Forslag til nytt lærefag skadesanering](#) - Status; gjennomført dialogmøte med forslagsstiller, bransjen, FRBA/AU og ressurspersoner BA, mottatt ytterligere innspill fra forslagsstiller.
- [Forslag til nytt lærefag brannsikringsmontør](#) - er under arbeid.

Forslag til vedtak

Rådet tar sakene til orientering.

Sak 13-2-26: Eventuelt